

Kázání Marka Vanči z 5. dubna 2020 (rozesláno e-mailem)

I. čtení: 1. Kor. 13

„V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás, a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy“. /1J 4,10/

II. čtení: Mk 8, 31-34

„ A začal je učit, že Syn člověka musí mnoho trpět, být zavržen od starších, velekněží a zákoníků, být zabit a po třech dnech vstát. A mluvil o tom otevřeně. Petr si ho vzal stranou a začal ho kárat. On se však obrátil, podíval se na učedníky a pokáral Petra: „Jdi mi z cesty, satane, tvé smýšlení není z Boha, ale z člověka.“

Milé sestry a milí bratři,

stalo se nám samozřejmostí, že Ježíš zemřel na kříži. Když vidíme kříže okolo silnic anebo křížky jako ozdoby na krku, patrně to v nás už nevyvolá představu kruté a násilné smrti. Přijímáme jako normální, že se Ježíš dobrovolně přihlásil k tomuto plánu záchrany, který ho stál život.

Naše verše ukazují, že to nebylo ani snadné, ani samozřejmé. Ježíš poprvé učedníkům otevřeně řekl, co ho čeká. Tušil, že ani ti nejbližší to nebudou chápat. Že by měl být Mesiáš zabit, zavržen, vydán pohrdání a ostudě to bylo naprosto proti všem představám Židů té doby. Ti čekali Mesiáše politického, který vezme spravedlnost do svých rukou, pobije nepřátele a obnoví slávu davidovské říše. Učedníci tehdy museli být pohoršeni a šokováni Ježíšovými slovy. Máme doklady z té doby, jak se zbožný zákoník či rabi modlí po dosažení padesátin a děkuje Hospodinu. To, že se toho věku dočkal, mu bylo důkazem, že je s ním vše v pořádku, že nespáchal nic, proč by měl zemřít dříve, než dosáhne padesáti let. Umíral-li kdo předčasně, pak to nebylo samo sebou, byl to důkaz, že jej Bůh trestá. A zde má Ježíš teprve okolo třiceti. V očích učedníků tedy Mesiáš nemohl trpět, to by pak nebyl poslán od Boha. A tak, co tě to, Ježíši, napadá. Jak bys mohl trpět? To se ti nemůže stát!

Z prudké Ježíšovy reakce můžeme vyčíst, že i pro něj samotného to byla bolavá a těžko pochopitelná věc. On, vtělený Bůh, bude odsouzen za to, že se Bohu rouhá, tak to přece viděli farizeové a zákoníci. A přesto, že je sám Bohem, zemře jako ten, koho Bůh opustil. Bůh je sám proti sobě? Jaký to má smysl? A jak má Ježíš toto napětí vydržet?

A tak když Petr mluví proti Božímu plánu a vlastně sám proti sobě, když Ježíše zrazuje od jeho cesty, je pro Ježíše pokušelem, ďáblem. Ve své lidské hlouposti a omezenosti je jen služebníkem toho Zlého, který chce zkřížit Boží plány na záchranu světa. To ďábel chce znemožnit to, co Bůh zamýšlí vykonat skrze svého Syna. Ježíš ale ví, odkud fouká vítr a vykazuje tvrdě Petra do jeho mezí. Mlč a nebuď mi přítěží, jdi za mne, jdi za mnou, satane.

A teď si představte, že by Ježíš podlehl Petrovi a na jeho návrh přistoupil, že by se odmítnul nechat popravít. Nebyla by žádná oběť za hříchy, neměli bychom se před Bohem koho dovolávat. Stáli bychom odsouzeni bez jakékoliv naděje amnestie.

Proto si připomínáme Ježíšovo utrpení, abychom jasně viděli, jak hrozný je náš hřích. A že cena za záchranu je vysoká. Nebylo to žádné mávnutí kouzelným proutkem - a všichni jsou spasení. Zápas se zlem je smrtelně vážná věc. I pro Ježíše. A postní období je příležitostí uvědomit si, jak děsivá byla smrt Božího Syna a jak hrozný je i můj hřích. Jak velký prostor dáváme zlu ve svém srdci, ve svých slovech, ve svém jednání. Na povrchu vypadáme sice pěkně a krásně, možná se zdáme lidem dobří a zbožní, ale uvnitř? Ve shromáždění všichni vypadáme zbožně, ale jak nás zná naše okolí? Však vůči okolí umíme uplatňovat svou dravost, bezohlednost, zjištnost a sobectví. Lidé přece vědí, že máme dvě tváře, jednu zbožnou do kostela a druhou zcela bezbožnou, když jde o naše zájmy. Chápejme tedy, že trpící Ježíš se stal znamením pro nás, i pro všechny lidi. Jeho hrozná smrt ukazuje, že spasení světa není levná a samozřejmá záležitost. A je jasné, že spasení nelze zařídit pro člověka změnou poměrů, změnou vnějších věcí. Spasení se týká člověka, který uvěří a mění své srdce tím, že přijímá Ducha a odřiká se zlého.

Petr si možná myslel, že by Ježíš měl zasáhnout jako soudce a s tím Zlým skoncovat. Jenže pak by na straně zavržených byli všichni, kdo se satanem nechali ovládat, kdo mu vědomě nebo nevědomě pomáhali a sloužili. Takové zúčtování se zlem by znamenalo i zúčtování s námi se

všemi. Vždyť hříšníky, spolupracovníky, kolaboranty toho zlého jsme my všichni. Rozdíl je jen v tom, že někteří to přiznávají a jiní vehementně popírají. Kdyby se Ježíš projevil jako soudce, neměli bychom naději. Jenže Ježíš nesoudí, ale zachraňuje. Nechce nás zničit, ale zachránit a získat. Proto obětuje sám sebe. Jiné východisko není. Bůh je sám proti sobě, aby nemusel být proti nám.

A tak jde Ježíš cestou utrpení. Neuhýbá mu. Volí ho dobrovolně a plní tak Boží vůli. Jak je tomu s utrpením a s utrpením věřícího? Ve starém zákoně o něm mluví kniha Jobova. Utrpení tu je a nezmizí, když na něj přestaneme myslet nebo když si řekneme, že na nás nepříjde. Velmi neradi slyšíme, když je řeč o trápení a bolesti od druhých lidí: teď na to nemyslete, to si nesmíte tak brát, nebo na to máte ještě dost času! Ono se to pěkně radí a myslí, ale je to totéž, co říkal Petr, když káral Ježíše a domlouval mu. Ježíš mu tehdy řekl, aby mu šel Petr z cesty, že je pro něj satanem. Takové smýšlení není z Boha, ale jen z člověka.

Bratři a sestry, děláme velkou chybu, pokud slibujeme dětem či vnukům život bez problémů a utrpení. Že se budou mít lépe než my a nic neříkáme o utrpení, nemoci, bolestech a odříkání. Když nemluvíme o smrti a posledních věcech člověka. Nic proti zvyšování úrovně života, ale všechno proti retušování života, jako by šlo jen o úspěch, ekonomiku a spotřebu. Jak obstojí člověk, když se mu od mládí zapírají nepříjemné skutečnosti života? Pán Ježíš připravoval své učedníky jinak. Také to napoprvé nechťeli chápat. Neladilo jim to s jejich vírou. Pán Ježíš ukazuje nejen na nutnost svého utrpení, ale i na nutnost toho, aby i učedníci na sebe vzali svůj kříž, chtějí-li jít stále s ním až do konce. „Kdo chce jít se mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne“. To řekl Ježíš Nazaretský, ten pravý Mesiáš. Falešní mesiášové té doby / i naší doby/ slibovali vítězství, slávu, triumf, uznání a moc. Že třeba bude lépe. A ono ne, je hůře a bude hůře v leccems.

Ježíš nedává takové sliby, ale žádá oběť. Neslibuje populisticky zářivé zítřky, nedává odměny, ale volá k sebezapření. Neslibuje štěstí, ale mluví o nesení kříže. Ježíš říká, že musíme brát život vážně. Máme nést svůj kříž a dokonce máme nést kříž a bídu těch druhých, svých bližních. A to je možné jen v lásce. Máme si vzít příklad z Ježíše. „Miloval své, kteří jsou ve světě, a prokázal svou lásku k nim až do konce, až do krajnosti“ /J 13, 1b/.

Sestry a bratři, Ježíš je náš Mistr a Pán. My jsme jeho učedníci, máme se od něj učit. Máme dohnat, co jsme zameškali, čemu jsme se vyhýbali, co jsme od sebe odsunovali. Právě v naší situaci, kdy jsme postaveni před nové, nepříjemné a neznámé skutečnosti, kdy opravdu jde už o život, je třeba znovu vážně promyslet a přijmout Ježíšovo utrpení a oběť jako jediný základ pro naše bytí, pro naši existenci.

Amen